

ЕДИНЪ БРОЙ
10 СТ.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

ЕДИНЪ БРОЙ
10 СТ.

ИЗЛИЗА ПОНЕДЪЛНИКЪ, СРЪДА И ПЕТЪКЪ

Абонаментъ за България: 7 лв. шестмѣсечно; за странство: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува: До дирекцията на в-къ „Добруджа“ — Бабадагъ. Ръкописи назадъ не се връщатъ.

39-тата годишнина на Берлинския договоръ. — Голѣмата битка въ Фландрия. — Съюзнитѣ войски прѣдъ Черновицъ — Буря въ френската камара. — Изявленията на Рибо. — Отвлеченитѣ отъ селото Алмалий. — Добруджа въ нейното минало.

Ант. Борлаковъ

39-тата годишнина на Берлинския договоръ

На 25 (13) юлий т. г. се навършиха 39 години отъ датата на междудържавната несправедливостъ и не-прѣдвидливостъ, наречена Берлински договоръ. Договораната на Русия, да наложи своята хегемония на Близкия Изтокъ, застави Берлин. конгресъ да прѣне-брѣгне справедливитѣ аспирации на българския народъ, да унищожи неговото единство и да създаде, вмѣсто миръ и хармония между балканскитѣ народи, условия за бъдещи бури, сътресения и кръвопролития на Бал-канитѣ, — условия, които родиха Сръбско-Българската война отъ 1885 год., македонскитѣ въстания и Бал-канската война отъ 1912 — 1913 год., въ която трѣбва да се дири една отъ първитѣ искри на днеш-ния свѣтовенъ пожаръ. Непознавайки качествата и силитѣ на българския народъ, неговата безгранична любовъ къмъ свободата и неговата упорита рѣши-телностъ да брани цѣлостта и независимостта на родината си, творцитѣ на Берлинския договоръ виждаха въ лицето на младата българска държава само едно слѣпо руско оръдие. И първа жертва на това заблуждение, опровергано най-категорично отъ послѣднитѣ събития, стана Добруджа. Отъ нея поискаха да направятъ една прѣграда за рускитѣ аспирации на Балканитѣ. Додоха я на Румъния, не защото послѣдната имаше какъвто исторически, ет-нически или други права върху тоя български кѣтъ, а защото се вѣрваше, че отблъдвавското кралство ще бѣде вѣренъ стражъ на Дунавскитѣ устия и на нѣкти, който води прѣвъ тѣхъ за Цариградъ.

Това бѣ за румънитѣ отъ 1878 г. патроненъ, нежеланъ и опасенъ подарѣкъ. Повикани въ заседа-нието на конгреса на 1 (13) юлий 1878 г. да из-ложатъ „исканията и правата на Румъния“, румъ-нскитѣ пълномощници Михаилъ Когѣличану и Йоанъ Братяну не изявяватъ никакви претенции върху До-бруджа.

Още въ навечернето на конгреса, когато става извѣстно, че Русия тѣкми да даде Добруджа на Румъния, като раздѣлна монета сръбу тритѣ румънски окръзи въ Басарабия, румънскитѣ държавници, об-

щественни дѣйци, книжовници и публицистѣ едино-душно и категорично заявяватъ, че не искатъ Добруджа, защото тя е чужда земя. Въ заседанието на Вукрен-ката камара на 26 януарий 1878 г. румънскитѣ ис-торикъ и виденъ депутатъ В. Ал. Урека прави дълга, аргументирана интерпелация, въ която, слѣдъ като разглежда историческитѣ права на Румъния върху поробенитѣ румънски земи, заявява, при бурнитѣ и продължителни ръкописания на камарата, слѣдното: „Не можемъ да дадемъ Басара-бия сръбу каквито и да е териториални компенса-ции. Не, не сме ние единъ завоевателъ народъ: като истелниче меча си, за да извоюваме нашата независимостъ, ние не мислѣхме да отнимаме независимостта на други. Ние не искаме да сѣемъ бури въ нашето бъдеще, като анексираме земи, които не сѣ наши“.

Слѣдъ обясненията на Братяну, който сподѣли напълно възгледитѣ на интерпелатора, камарата гла-сува единодушно резолюция, въ която Румъния се отказва отъ прѣдлаганата раздѣлна и отъ прѣдлаганитѣ компенсации (в. „Тимпул“, бр. 23 отъ 29 януарий 1878 г.).

Върѣки всички тѣзи декларации и протести, ев-ропейскитѣ аеронагъ не удовлетвори желанията на Румъния, прѣнебрѣгна историческитѣ и етниче-скитѣ права на България и, като изнасили логиката на историческитѣ събития, създаде единъ миръ, който неминуемо водеше къмъ война. Наивната руска ди-пломация се радваше, че е побѣдила по въпроса за Добруджа и Басарабия, а Виконсфилдъ и Ваддингтонъ тържествуваха, че сѣ успѣли да забиятъ единъ здравъ клинъ въ ржката, която още отъ вѣрмето на Петра Велики посѣга къмъ Босфора и Дардапелитѣ.

Днешнитѣ събития разкриха до очевидностъ, колко много се е дѣтала европейската дипломация отъ 1878 г. въ своитѣ цѣли, съображения и надежди и колко неосно-вателни сѣ били нейната подозрителностъ и нейното не-довѣрие къмъ България. „Вѣрниятъ дунавски часовикъ“ дезертира отъ поста, на който го постави Берлинскитѣ конгресъ, стана штеводителъ на рускитѣ войски къмъ Цариградъ и съ това изгуби привиднитѣ права, които бѣ получилъ заедно съ задълженитѣ си върху тая земя, а синоветѣ на набѣденото нѣкога „слѣпо руско ор-дие“ днесъ при Дунавскитѣ устия отбиватъ непоко-лебимо руския паноръ на югъ и бранятъ упорито,

заедно съ свободата и независимостта на своята родина, и свободата и независимостта на Балканитѣ. Сѣдбата днесъ се подиграва съ въжогледството, не-прѣдвидливостта, кроежитѣ и намѣрената на ди-пломатитѣ отъ 1878 г. и подчертава още единъ ли-шенъ пътъ историческата истина, че траенъ миръ може да се гради не върху задоволяването на гру-богеогитичнитѣ интереси на държавитѣ, а върху справедливото осъществяване на народнитѣ идеали и копнежи за свобода и обединение.

Военни новини.

Голѣма битка въ Фландрия. Една отъ най-умас-нитѣ битки къмъ края на 3-тата година отъ войната. На 1 VII т. г. сѣ войскови маси, каквито до сега не сѣ сѣ явявали въ никое мѣсто на тая война, нито пъкъ на източния фронтъ сѣ Врусилонъ, англичанитѣ атакуваха, слѣдъ атаката на французитѣ, вчера на единъ фронтъ отъ 25 километра между Нордхоте и Наретонъ. Въ силнитѣ атакующи вълни, непосредствено до прибли-женитѣ дивизии, атакуваха многобройни бронирани ав-томобили и кавалерийски части. Неприятелитѣ се впусна сѣ неуцувана сила въ нашата отбранителна зона. Той проникна въ нѣкой сектори нашитѣ линии и на нѣко-мѣста спечели доста значителна почва. Сѣ нечуванъ устрѣмъ нашитѣ резерви се хитриха въ контра атака противъ неприятелитѣ и го изблъскаха изъ нашата бойна зона въ най-прѣдното пространство. Тукъ се уळा неопознано да задържимъ селото Витшоте за по дълго вѣрме. Вечерта по двата фронта започнатитѣ нови неприятелски атаки бѣха осуетени отъ нашитѣ ново сформировани линии. Нашитѣ части донесоха за голѣми кървави загуби на неприятелѣ, който не е жалилъ никакви жертви за това.

На 2 VIII послѣ обѣдъ се дойде на ново до силни артилерийски бойове. Отъ Лангемаргъ до Ал продъл-жава пѣколко часа барабаненъ огъвъ по нашитѣ ли-нии. По вечера неприятелитѣ прѣдприе атака сѣ нови сили. Развиха се наново тежки бойове, въ които от-бихме всички повозведени въ боя дивизии, които на много пѣти стигаха до нашитѣ линии. Неприятелитѣ прѣтърпѣ кървави загуби. Освѣтъ това, въ контра атакитѣ си взехме пѣколко стотинѣ плѣнници. Слѣдъ неспокойната нощъ, рано заранѣта англичанитѣ подно-виха атакитѣ си, пѣ при Виташате бѣха отбити сѣ тежки за тѣхъ загуби.

Императорътъ отправи телеграма до Баварски прѣ-столонаслѣдникъ Руперхъ: „Поздравлявай те за го-лѣмитѣ успѣхи, които постигна сѣ подчинената си 4-а армия на 31 юлий. Сѣ пестерушимата побѣдоносна

Фениксъ.

ДОБРУДЖА (въ нейното историческо минало).

XV.

Добруджа раздѣлна вещь и нейната покупно-продажна цѣна. — Румъния не ще Добруджа, за-щото не ще чужда българска земя. — Мемоаритѣ на румънското правителство и отказътъ му да при-еме Добруджа. — Добруджа подъ румънско владѣ-ние и Румъния въ ролата на „палачъ и грабитель“. — Румънската диктатура въ Добруджа. — Добруд-жа и до сега остава не анексирана отъ Румъния.

35-о. Важно е за историтѣ, да се отбѣлжватъ и подчертаватъ влазитѣ и условията при които Добруджа мина въ румънско владѣние.

Споредъ чл. чл. 6 и 7 отъ С-Стефанския дого-воръ, сѣверната граница на България почва отъ мо-рето „при Мангалия, върви направо до Расово и Ду-нава, който остава да съставлява сѣверната ѣ граница до Радубеацъ“, а „Добруджа се отстъпва на Русия, за-да я замѣни сѣ Басарабия“, при условията отъ чл. 19 на сѣщия договоръ, който гласи:

„Опрѣдѣля се раздѣла на военното обезщетение на една сума отъ 1410 милиона рубли, която Турция

изплаща: а) сѣ Добруджа, която Русия приема не за себе си, а да я замѣни сѣ румънска Басарабия, анек-сирана къмъ Румъния въ 1856 год. отъ Парижкия до-говоръ; б) сѣ Армения“.

„Тия двѣ провинции сѣ оценяватъ на 100 мили-она рубли, а остатѣкъ отъ 310 милиона рубли ще се изплати по-късно“.

Очевидно тукъ има една estipулация отъ харак-теръ на обикновена търговска раздѣла, прѣдметъ на която става Добруджа, земена като обикновена вещь на търговска циркуляция и спекуляция, ако и сѣ по-литическа цѣль.

Подобенъ актъ на търговска транзакция сѣ по-литическата сѣдба на една областъ историтѣ рѣдко познава. Чрѣвъ него ний се връщаме въ епохата на търговия сѣ човѣшки сѣщества и отъ гледна точка полититико-правна, той не може да съставлява титулъ на политическо владѣние и прѣва, защото политичес-кото владѣние надъ една територия не прави тая те-ритория вещь за търговски и спекулативни транзакции.

Между това той остана единственъ, възъ основа на който Румъния се рѣши да приеме и владѣе Доб-руджа цѣль 38 години, върѣки умѣстнитѣ прѣдупрѣж-дения на румънскитѣ държавници Карпъ и Стурла за неморалността и прекарността на това владѣние.“

*) Вж. брошурата „Полит. сѣдба на Добруджа“.

Това нѣпние бѣ господствуващо, то бѣ всеобщо въ самата Румъния. То бѣ дори мѣстното на самото румънско правителство, което по послѣ се рѣши да приеме Добруджа сѣ всички присѣли на тоя полити-чески — невъзможенъ актъ раскове, които той оче-видно посѣше сѣ себе си.

Сама Румъния признаваше, чувстваше, виждаше това. Цѣла Румъния, — казва, в. „Тимпул“ въ своя брой отъ 26/1 78 год. — е разположена на дѣвни дунавски брѣгъ, а по териториалната замѣна, която ни се прѣдла-га, ний трѣбва да вървимъ по тоя брѣгъ до Галацъ, а отъ тамъ да мнемъ на дѣвния брѣгъ, за да добиемъ, далечъ отъ насъ раздѣлено прѣвъ нѣколко мѣсеца отъ дунавскитѣ ледове, едно парченце земя отъ България, което ще остане винаги завиждано и сплавано отъ но-вата държава, а по послѣ може би и обратно земено отъ нея, защото въско нѣщо, което не е естествено, не може да бѣде и трайно. Отъ това, което ни се прѣдлага, ний нѣмаме интересъ да вземемъ освѣтъ опова, което есте-ствено ни принадлежи, което е било всѣкога наше и което не е нито България, нито Добруджа . . .

Мѣсець слѣдъ това, на 24 февруарий с. г., румъ-нското правителство подаде мемоаръ до Силитѣ, въ кой-то се казва: „Замѣната, която се прѣдлага е пагубна за Румъния. Загубата на Басарабия ще направи за румъ-нското правителство непосилно и болезнено запазване

вода на твоите войскове части, които съблестано съдържанието дадохте гордо резултат от първото най голямо атакуване на англо-френците и ги принудиха да напуснат заетата от тях почва по морския бряг на Фландрия. Нека Бог закрили и по-нататък твоите несправими войскове части*.

При Шмелъ д-р Дамъ французитѣ атакуваха безуспешно на четири пати нашите позиции южно отъ Фленс.

Източно отъ тия позиции 13-тата Вестфалска дивизия нанесе на неприятеля значителен удар: отне отъ неприятеля редъ система окопи по високата равнина, южно отъ чифлиа Ла Бовелъ и повече отъ 1500 пленници, повечето взети отъ штурмующите части.

Баденските дружини штурмуваха нашите стари, взети по рано, позиции по шосето Маленжур-Еснесъ и отблъснаха французитѣ на единъ фронтъ отъ 2 километра дължина и 700 м. дълбочина.

На 2/VIII французитѣ повториха тяхните безусп. атакисрещу сначеленитѣ отъ насъ южно отъ Филскъ и южно отъ Серин позиции по височинитѣ. Прѣзъ нощта тѣ нападаха нѣколко пати нашитѣ линии, но винаги бѣха отбити. По източния брягъ на р. Мьоза неприятелитѣ прѣдприе по нощери безуспешни контра атаки. Числото на убититѣ пленници прѣзъ вчерашнитѣ боеве се увеличи до 860 человека.

По източния фронтъ на Бомъ-Ермоли, южно отъ Дифстръ, наши части изтласкаха неприятеля задъ потока Били, където той се готвише да даде сражения при Хотипъ.

Между Дифстръ и Прутъ една наша частъ пробива рускитѣ позиции по линията Фороденка—Черновицъ и по южния си флангъ отблъсна една контра атака при Иналковичъ.

Въ жгъла между Збручъ и Дифстръ, на 2 VIII, остатъцитѣ отъ руската армия бѣха отхвърлени при Вигова по шосето за Хотипъ.

Сѣверно отъ Черновецъ нашитѣ дивизии се приближаватъ къмъ града. Сѣщо и южно отъ Дифстръ къмъ руската граница.

Въ гориститѣ Карпати германски и австрийски дивизии захва водитѣ нирове, подготовени отъ неприятеля за наводнение. По планината Козинолуй наши части отбиха нѣколко неприятелски атаки.

Рускитѣ карпатски фронтѣ се намиратъ сега между р. Прутъ и югоизточнитѣ склонове на планината Келемелъ въ отстъпление. Германскитѣ и австро-унгарски дивизии прѣслѣдватъ неприятеля, който дава често пати ожесточена съпротива. Ние се намираме прѣдъ Къмполунгъ между долините Ойтосъ и Кузини. И вчера неприятелитѣ постави голѣми сили за да спечели Ме-Ге Ре Козинолуй. Обаче поради силната съпротива на нашитѣ войски, тѣ бѣха принудени да отстъпятъ.

Ученически съборове въ Бейдаутъ и Саржголъ

Възобновени въ единъ важенъ исторически моментъ, добруджанскитѣ училища трѣбва да проявятъ животъ съ демонстративенъ характеръ. Това се налага отъ обстоятелството, че ромънската инвизиторска пропаганда не малко слѣди е оставила. Ромънската „Mica Scorta grebeliană“ е убивала българщината, израждала е дѣтската природа.

При това положение, ролята на възобновенитѣ бълг. училища схващаме съ задача — да възродятъ дѣтския духъ, да ентусиазиратъ младежта, да ободрятъ населението. Допускаме, че и другото учителство живѣе съ съзнанието за тази роля на възобновенитѣ български училища.

Въ с. Бейдаутъ, за да нанесемъ ударъ върху споменитѣ отъ ромънския „10 май“, винаги отпразнуваме съ шовинистическа цѣль — умраза къмъ България, —

подготвихме ученицитѣ за тържествено отпразнуване на 11 май — празникъ на нашитѣ просвѣтителни Кирилъ и Методи.

За прѣвъ път се развяваше българско трицветно знаме на училището; за прѣвъ път се оличиха двороветъ на училищата съ бълг. знамена. Населението силно ентусиазирано отъ външната обстановка на училището, напълни голѣмата учебна стая, салона и двора въ желание да видятъ български ученици, да чуятъ български пѣсни, да се порадуватъ на български приказки и пр.

Поканени бѣха ученицитѣ на с. Саржголъ. Подъ името „ура“ и звучитѣ на „Шуми Марица“ и „Добруджански край“, нашитѣ ученици съ знамена, вѣтъ отъ селото посрѣщатъ гоститѣ си и демонстративно минаватъ по главната улица. Надойдоха селяни и отъ околнитѣ села.

Тържеството бѣ голямо, въодушевлението бѣ тоже голямо. Имаше моменти на просълзване отъ умилението и неопишуема радостъ. Истински се радваха родителитѣ.

Слѣдъ обѣдъ, като дадохме втора публична забавка на открито, ученицитѣ отъ двѣтѣ села, придружени отъ родителитѣ имъ, на чело съ знамена, подъ звучитѣ на патристични бълг. пѣсни и декламираше на видни мѣста патристични стихотворения, направиха шумна уллична демонстрация. Виждайки нашето тържество, германци ни казаха: „Добруджа е ваша, но реколтата — наша“. На нашитѣ славни съзвонници ний дължимъ повече отъ една реколта — нашата признателностъ, бѣ отговорътъ и разрѣшихме спора около реколтата.

Тържеството свърши въ атака съ дървени пушки на една скалиста височина.

Въ с. Саржголъ на Петровденъ бѣ рѣшено да се даде дѣтска забавка. За да дадемъ по тържественъ характеръ на забавата, поканени бѣха ученицитѣ отъ Бейдаутъ и Долонъ Иримякъ. По споразумѣние, Бейдаутскитѣ ученици трѣбваше да направятъ „сражение“ съ другаритѣ си отъ Саржголъ. Заприготвиха се двѣтѣ села. Всѣки ученикъ си направилъ дървена пушка, а Саржголъци дори поставили дървени ножове на пушкитѣ. Започнаха се външни обучения. Това бѣ много легка, при това и забавна работа за момчетата, тъй като тѣ видѣха войната, тѣ наблюдаваха настѣпленията и отстъплението.

Рано на Петровденъ, Бейдаутчани съ ученическото знаме на чело настѣпиха, раздѣлени на двѣ „роты“, управявани отъ два ученика — „ротни“ главатари, прѣпасани съ триколовни ленти, придружени отъ милосердни ученички съ червени кръстове на гърди, два ученика санитары и единъ фердиелъ съ червени кръстове на рѣка. Разпрѣснати въ верига, прѣзъ скали, бапри, пиви, сѣдби, около 6 в. м. малкитѣ ученици настѣпваха, залѣгаха, прѣземаха нѣкол височина съ „ура“ и „Шуми Марица“, докладаха за взетата „пљачка“ и „пљѣнници“. Тѣй весело наблюдаваме до селото Саржголъ. Авангардътъ, ни единъ ученикъ на конь и двама пљѣници, ни даваха най-точенъ свѣдѣния за разположение на „неприятеля“. Конникътъ прѣди сражението залови 6—7 „пљѣнника“ обезоръжи ги, докара ги на разикъ при насъ. Отъ тѣхъ научихме за разположението на „неприятеля“. Атаката бѣ буря отъ бързъ набѣгъ, боричване, отпемане пушки. Отлично впечатление направиха ученицитѣ, охраняващи училищното знаме.

Настѣпни примирие, Повърнаха се отнетитѣ пушки. Настѣпни моментъ на посрѣщането. Малко момиченце ни каза „добър дошлѣ“ и ни поднася вѣнци. Кадохъ ги за награда на отличилитѣ се ученици — главатари Филипъ Георгиевъ и Николай Борисовъ.

Стройно наредени, ученицитѣ отъ тритѣ села влѣзоха съ пѣсни въ селото.

Въ училището се даде утро съ отбрани пѣсни и декламирация. Населението бѣ прѣдоволено отъ успѣха на дѣцата си.

Слѣдъ обѣдъ на полето, гдѣто цѣло село се бѣ стекло, дадохме обща забавка отъ пѣсни, декламирация, игри, хора, войнишко-дѣтски упражнения. Пѣха се хорови пѣсни на три гласа. Народнитѣ пѣсни „Заплакала

е Миливица, млада цовица, на Стоиновата гробница, на пуста ромънска граница“ направиха тѣй силно впечатление, та разплава милосливитѣ жени.

Подъ мелодията ту на гайдата, ту на цигулката, направиха се общо хоро на възрастни съ дѣца-ученици.

При сърдечна раздѣлка за скорошно виждане, ученицитѣ отъ тритѣ села разваляха збора, нощния всѣкъ съ себе си нови впечатления отъ пѣсни, декламирация и игри.

Ил. С. Караджовъ.

Изъ чужбина

(Съобщения на В. Т. А.)

Изявленията на Рибо по декларацията на германския канцлеръ. Парижъ, 2 августъ. Съобщение на агенцията Хавастъ. Въ камарата на депутатитѣ министъръ-прѣседателъ Рибо заяви слѣдното: „Имперскитѣ канцлеръ си позволи да покани французкото правителство, да заяви дали е съблѣзило на камарата въ тайното и заседание отъ 1 юлий тайния договоръ, сключенъ въ павъчерното на руската революция и съ който царитѣ се задължваха да поддържатъ нашитѣ претенции надъ германскитѣ територии по лѣвия брягъ на Рейнъ. Декларацията на Михаелесъ съдържа неточности и лъжи, особено досѣжно ролята, която Михаелесъ приписва на г. Поанкаре, като претендира, че послѣдниятъ заловилъ да се подпише договора безъ знанието на Бриана. Вие знаете какъ се развива събитията послѣдствие съгласяването на царя да поддържи нашитѣ искания досѣжно Елзасъ и Лотарингия, които ни биде отнети съ сила и да ни се оставятъ рѣшитѣ свободни при дѣренето на гаранция противъ всѣко ново нападение. Но чрезъ анексирването на териториитѣ по лѣвия брягъ на Рейнъ къмъ Франция, но, въ случай на нужда, чрезъ образуването отъ тѣзи територии една независима държава, която по този начинъ би ни обезпечила отъ нашествия откъмъ другия брягъ на Рейнъ. Ние никога не сме мислили да сторимъ това, което Бисмаркъ извърши въ 1871 г. Имаме прочее право да противопоставимъ на твърдението на Михаелеса изрично опровержение. Г-ть Михаелесъ знае текста на писмата, които размирихме прѣзъ февруарий т.г. съ Петроградъ и си позволява да измѣнява текста имъ, както стори най-блѣжливитѣ отъ прѣдшественицитѣ му съ емската телеграма. Въ деня, когато руското правителство намѣри за добръ да обнародва тѣзи писма, ние не ще направимъ никакви възражения за това. Отъ друга страна Михаелесъ се е пазилъ естествено, да каже нѣщо за измѣненитѣ, които направиха на 21 мартъ и съ които азъ отхвърлихъ отъ нѣмото на Франция всѣка завоевателна политика и политика на принудителни анекси. Михаелесъ е забравилъ умилението рѣчта, която произнесохъ въ камарата на 22 май и въ която заявихъ, че ние бѣхме поканени да влѣземъ въ разговори съ русия по военнитѣ пљѣни и че, ако германскитѣ народъ, комуто не оспорвамъ правото да живѣе и се развива, разбере, че ний желаемъ миръ почиващъ на правата на народитѣ, това би улеснило значително мира. Михаелесъ замѣчаваше гласуванитѣ еднодушнотъ отъ камарата дневенъ редъ слѣдъ тайнитѣ заседания отъ 1 до 5 юлий, поддържвайки този дневенъ редъ, азъ казахъ, че ние не водимъ завоевателна политика или политика на подчинение. Това не е цѣльта на французката политика, но това бѣ една политика, за която ние трѣбваше да понасиме силни нападки. Да, въ продължение на 25 години, ние носиме бремето на тази политика и отплатата, която цѣрвя желаемъ, не е отплата на потисничество, но отплата състояща се въ осъществяването въ международното право на идеята за правда, свобода и равновѣсие. Ние не се оставяме да бъдемъ мамени чрезъ формули. Ние познаваме добри тѣхнитѣ скрити намѣрения, желаещи да смутятъ демокрацията въ свѣта и да направятъ да се прѣрва, че ние сме хора жадни за завоевания. Ние държимъ право и правда, желаемъ да си възвѣрнемъ провинции, които никога не сѣ прѣстанаха да бъдатъ французки. Тѣ бидоха по своя воля такива, защото се отхадиха на Франция. Прѣзъ време на голѣмата революция, прѣзъ 1790 год., тѣ дойдоха на празникъ на федерацията и

то и на Добруджа, раздѣлена отъ ромънската територия отъ една голѣма и широка рѣка. Така щото замѣната на Васарабия съ Добруджа, като не взема въ прѣдвидъ съображенията отъ исторически характеръ и тѣя отъ правно и общо политическо естество, а само материалнитѣ, економически и административни интереси на държавата, носи за Ромъния най опасни резултати, защото добиването на Добруджа безъ Васарабия съставлява само едно усложнение, едно бремене и може би една постоянна опасност*.

„Земането въ владѣние на Дунавскитѣ устия и отговорността за тѣхното запазване безъ да се има Васарабския брягъ, би съставлявало за ромънското правителство най малко една непрѣдвидливостъ, защото безъ него Добруджа не би могла да се владѣе“.

Ето защо цѣла Ромъния бѣ възстала противъ тоя актъ и заявяваше на всички, че „не приема Добруджа подъ никакъвъ мотивъ и на никакво основание“.*)

Въ тая смисълъ бѣ проектирано и едно прѣдложение на камарата, писано отъ 46 депутати, дебатитѣ на което се отлагатъ за слѣдъ нѣколко тайни заседания, въ които да се обсъждатъ подробно клаузитѣ на Берлинския договоръ.

„Това бѣ, казва Lăcusteanu, единъ протестъ за

*) Вж. същата брошура и в. „Timpul“ № 153, отъ 14 юлий 1878.

грабежа на Васарабия и единъ отказъ за вземане участие въ позорната търговия за отчуждаване на една ромънска земя въ замѣна на друга, населена съ едно население отъ чужди произходъ и да ставаше съучастници на ония, които разпоредятъ минаването отъ едно чуждо владичество подъ друго такова на една страна, която принадлежи само на себе си и всичко това — чрезъ незначителна на неотчуждаемитѣ права на народитѣ и погаване принципитѣ на вѣчната правда, защото по този начинъ ни заставатъ да играемъ двойната роля на жертва и палачи, на ограбени и грабителни, роля, която не искамъ да играемъ“.

По раповъ заседанията си отъ 26 I 1878 год., когато въпросътъ бѣ станалъ извѣстенъ отъ прѣдварително прѣговори за С. Стеф. миръ, камарата едногласно, въ съставъ на 93 чл., бѣ гласувала тоже подобна декларация, въ която се казваше, че „не приема каквито и да било отчуждение на земата си подъ каквото пазвание и териториална компенсация да било то“.

Въпросътъ е ясенъ и всичко казано за българския характеръ на Добруджа отъ страна на ромънитѣ и въ погавъ на ромънски права надъ нея очевидно пада.

36-о. Подъ страха на бѣдащи обвинения, обаче, въ прѣдательство и подъ тоя да загуби Васарабия безъ всѣка компенсация, ромънското правителство изневѣри и на народната воля, и на Парламента, и на всѣка по-

литическа етика, и само на себе си и прие Добруджа, която нѣмаме право да владѣе, която не можеше да владѣе, освѣнъ, както се изразява Lăcusteanu, съ цѣлата да приеме ролята на „грабителъ и палачъ“ спрямо населението, което я поселяваше.

Тая роля обяснява и характеризира управлението, което Ромъния даде на Добруджа прѣзъ цѣлия периодъ на нейното властване, което скицираше въ първитѣ 7 статии за политическата съдба на Добруджа и което е обобщено и въ апела на добруджанци отъ I-ия брой на в. „Добруджа“, както слѣдва:

„Грабежъ, потисничество, отказъ на всѣкакви права и на всѣкакви правосѣдие за българитѣ; рѣшителенъ и упоритъ отказъ на правото на гражданство за мѣстното население и повсемѣстенъ тероръ надъ пѣсички и надъ всичко: и надъ културна и черковна свобода, и надъ тѣя на мисълта и на словото, и надъ правото на собственостъ, и надъ жилищната неприкосновеностъ, и надъ всѣко проявление въ ежедневитѣ сношения на обикновения животъ, въ упражнението на занаятитѣ, земледѣлието и търговията, дори и въ онова на свободнитѣ професии; принудителна емиграция, насилствено поромънчване, насилствено обезмощаване на частни лица и обществени институции, заселване въ ограбенитѣ земи на чужди за Добруджа грабителски елементи; вѣчно прѣслѣждане за измислени комплоти,

заявките присъединяването си към Франция. От тогава насам тѣ живѣха французки животъ, бѣха частъ отъ Франция и когато ни бидоха отнети, ние вѣнчани спомняваме, че нѣщо ни липсваше. Тѣ не принадлежатъ на тѣзи, които ги взеха не по убѣждение, както ний сторихме, а съ сила чрезъ суровото право на войната, което ние отхвърляме. Ние не желаемъ тѣзи принудителни анексии, желаемъ просто да ни се повърне това, което ни принадлежи“.

Скутоветъ въ Русия. Новиятъ руски кабинетъ. Сток-хохмъ, 30 юлий. Споредъ кореспонденцията „сѣверъ-югъ“, буржоазнитѣ елементи ще преобладаватъ въ новия руски кабинетъ. Портфейлитѣ на войната и морината ще минатъ въ рацѣтъ на социалистичитѣ споредъ членоветъ на съюза. Повечето отъ буржоазнитѣ министри, ще бѣдатъ членове радикалъ отъ демократическата партия. Социалъ демократътъ Салтили билъ назначенъ за помощникъ на министра на вътрѣшнитѣ работи, за да прѣвземе това министерство, гдѣто владѣла още една буржоазна бюрократия. Споредъ същата кореспонденция, руското правителство поискало отъ кронштадтскитѣ съветѣ, да прѣдаде водителитѣ на болшевикитѣ Рашалъ, Разкольниковъ и Ремень. Последниятъ билъ арестуванъ и третиранъ като прѣдстѣпникъ.

Петроградъ, 1 августъ. Националниятъ конгресъ въ Москва се отлага до окончателното устройство на кабинета.

Програмата на врѣмешното правителство не ще се изменя съ влизането на новитѣ министри въ кабинета. Това ще значи, че новитѣ министри ще трѣбва да приематъ правителствената програма, независимо отъ партията, къмъ която принадлежатъ. Почнати сѣ вече прѣговори въ тази смисълъ съ разни лица, особено съ нѣколко прѣдстѣпители на кадетската партия, чийто централенъ комитетъ се изказа по принципъ за влизането на кадети въ кабинета.

Завоевателната и анекционна политика на Франция. Паунъ, 31 VII. Завоевателната политика на французкото правителство се потвърждава непосредствено отъ Лондонския вѣстникъ „Дейъ Хроникълъ“. Тукъ се говори за желанието на французитѣ да анексиратъ долината Сааръ, поради природни и стопански причини на тая камениста областъ. Лондонскитѣ в. „Таймсъ“ говори същеврѣменно и за извѣщенята на Канцлера на французската анекционна политика, като намеква при това, че Рибо е общалъ да публикува не само помематия отъ Канцлера таенъ договоръ съ Русия, но и всички тайни съглашения между Франция и Русия.

Густавъ Херве съобщава непосредствено въ в. „Викторъ“ истината по обвинението, което д-ръ Михалесъ отправя къмъ френското правителство. Херве заявява, че французитѣ сѣ искали, освѣнъ завладяването на Елзасъ и Лотарингия, да владѣятъ и всички мѣстности на лѣвния брѣгъ на р. Рейнъ, че на Русия е обещанъ Цариградъ и на Франция протекторатъ на Сирія и Дамаскъ. Херве добавя по нататѣкъ твърдѣ, че той не съглежда въ този планъ нищо скандалозно.

Италия се страхува отъ извѣщенята на канцлера. Италианското правителство дѣри начинъ да приверне публичността отъ страна на германски Канцлеръ въпросъ и се стрѣми да забрани на италианскитѣ вѣстници да публикуватъ рѣчта на канцлера. Италианскитѣ вѣстници излизатъ съ голѣмо заличие отъ страна на цензурата.

Буря въ французката камара. Бернъ, 1 августъ. Лионскитѣ вѣстници се научаватъ отъ Парижъ: камарата за депутатитѣ трѣбваше да опрѣдѣли вчера деня за разискване на интерпелацията по морската отбрана. М-ръ прѣседателятъ Рибо заяви категорично, че министрите на морината не се стрѣбватъ да отбѣгнатъ дебатитѣ, нъ, че той не може да приеме, тѣ да станатъ прѣзъ идната седмица. Депутатътъ Карезетъ увѣри, че опасностъ я застрашава вслѣдствие на грѣшитѣ на м-ра на Морината. Катастрофи биха могли да станатъ, каза ораторътъ, да ги прѣдотвратимъ, би трѣбвало да

станатъ разисквания“. (Силно движение). М-ръ прѣседателятъ заяви: „Отказвамъ енергично да отстапя прѣдъ патиса, който желаетъ да упражнятъ надъ мене“. Недоволство и викове въ знакъ на протестъ, камарата е извънредно много възбуждена, гласуването на прѣложението стана всрѣдъ голѣмо възбуждане. Интерпелацията биде отложена за неопрѣделенъ срокъ съ 281 гласа противъ 183.

Съглашението подготвя втора конференция за ревизиране цѣлитѣ на войната. Римъ, 1 VIII. Италианскитѣ министри на външнитѣ работи баронъ Сонино заминува отъ Парижъ за Лондонъ да участвува въ подготовленията на прѣдложената отъ Русия втора конференция, която ще стане прѣзъ мѣсець августъ и ще има за цѣль ревизирането на военнитѣ цѣли. Споредъ „Журналъ Д'Итали“, руската конференция не изменила нищо въ окупацията на Солунъ отъ съюзницитѣ.

Хроника

Ромънски бѣсъ. Получи се списъка на отвлѣченитѣ българи отъ с. Ахмалій, (Кюстендженско). Отвлѣченитѣ отъ това село броятъ 1534 (хиляда-петстотинъ тридесетъ и четири) души, между които на първо мѣсто и стариятъ български свещеникъ Атанасъ Драгневъ, на възраст 105 год., 28 старци по на 75 до 80 години и 136 дребни дѣца отъ 1 до 3 годишна възраст. Освѣнъ тѣхъ старци отъ 55—75 л. изобилствуватъ сѣщо и дѣца отъ 4—15 години.

Въ турско врѣме това село е броило 545 чисто български семейства, сега прѣди войната 535, отъ които 429 отвлѣчени на 22 VIII 1916 год.

Въ ромънската статистика селото фигурира, като ромънско.

Починала революционерка. Починала е първата българска революционерка отъ априлското въстание Райна П. Георгиева. Тя първа е развила знамето на свободата въ Панагюрище въ 1876 г. Тя се зовѣше Райна Книгина. Миръ на праха ѝ. (в. Н. П-ва).

Важна поправка. Независимо отъ волята на редакцията, въ миналия брой въ антрефилето отъ мѣстната хроника, подъ надсловъ „Впечатления отъ Добруджа“, се е промъкнала несъзнателно отъ страна на хроникъора, една мръсна ромънска иптрига по адресъ на манастира „Чиликъ“.

Грѣшката е била забѣлявана и поправена едва, следъ като голѣма частъ отъ вѣстника е билъ експедиранъ.

Редакцията съжелява крайно за това неприятно опущение, чрезъ което вѣстникътъ ни е станалъ неволно проводникъ на тая безпозвола по своята мръсота клевета, съчинена отъ галашкия владика по адресъ на светата обителъ „Чиликъ-манастиръ“, която не признаваше неговото главенство и която отстояваше своитѣ права надъ своитѣ обширни имения.

Тая е историята на въпросната клевета, чрезъ която галашката митрополитна ограби, въ дѣйствителностъ манастира Чиликъ въ полза на манастиритѣ Кокосъ и Сауна, на които бѣ туряла отъ по рано рѣка и за да оправдае това свое дѣло, лансира своята клевета въ ромънската литература относително историята на манастира, отъ гдѣто нашиятъ хроникъоръ безкритично ѝ е заимствувалъ.

Училищни тържества въ Добруджа. По случай годишнитѣ изпити, произведени на 29 юлий т. г. въ селскитѣ народни първоначални училища въ Добруджа, черковно училищнитѣ настоятелства сѣ отправили многобройни телеграми до г. Министра на народната Просвѣта, въ които благодарятъ за даруваната имъ свобода и просвѣта. Тия телеграми говорятъ за будния духъ и високото национално съзнание на българското население въ тоя край.

Липсена отъ права и правни срѣдства на владѣние надъ нея, тя се опита да си ги създаде по слѣдния троевъ начинъ на дѣйствие: а) Чрезъ фалшивификация на историята и фалшиви статистики за етническия образъ на областта; б) чрезъ изкуствени екопомически прѣдприятия: обвързване на Добруджа съ Ромънски вѣзъ Кюстенджанското пристанище, за което създаде легендата и заблуджението, че съставлявало дробоветъ на Ромъния, насилствена емиграция на мѣстното българско население и колонизация на ромъния отъ Васарабия, Трансилвания и самата Ромъния; в) Чрезъ принудителна асимилация на самото мѣстно население, което подпожи на описания вече административенъ тероръ, прѣдъ който блѣднѣе всѣко въображение.

И до като отъ една страна ти измисляше легенди и за историята, и за статистиката, и за економическото положение, и за характера на управлението си въ Добруджа, които разпространяваше по цѣлъ святъ за да го заблуждава относително истинското положение въ Добруджа и невъзможността да държи и владѣе тая областъ, като своя; отъ друга, въ своето поведение и режимъ на враждебна, сирѣмъ тая чужда за нея провинция, държава, ти отиде въ своята самозабрава до тамъ, че остави Добруджа само окупирана, но не и напълно анексирана: До 1909 год. Добруджа нѣма поли-

Опълченитѣ-добруджанци. — опълченецътъ Т. Чалъковъ, отбѣляванъ подъ № 9 съ непълна самоличностъ въ списъка на опълченцитѣ-добруджанци отъ бр. 10 на вѣстника, ни пише на една пощенска карта съ лѣва на стария знаменосецъ на самарското знаме слѣдното:

„Азъ се казвамъ Тодоръ Спасовъ Чалъковъ, родомъ отъ с. Каранасуфъ. Участвувахъ съмъ като доброволецъ въ сръбско-турската война въ 1876 г., въ четата на капитанъ Райчо; въ 1877 г. бѣхъ опълченецъ въ 4-а дружина; прѣзъ 1885 год. бѣхъ доброволецъ въ сръбско-българската война; въ балканската война бѣхъ санитаръ; а напоследѣкъ — знаменосецъ на д-во „Добруджа“. — Въ сегашната война имамъ тринадесетъ войници“.

Дѣ ги власитѣ да го отвлечатъ, за да докажатъ, че той е влахъ, а Добруджа ромънска земя.

За Добруджанцитѣ въ България. Умоляватъ се всички добруджанци, живущи въ България, да си дадатъ адреситѣ въ дирекцията на вѣстника, наедно съ документирани свѣдѣния:

Име, прѣзвие, мѣстонахождение и възраст; професия и образование, отъ гдѣ е родомъ, кога се е прѣселилъ и по какви причини; семейно положение: жененъ, нежененъ, има ли дѣца и колко; има ли имоти въ Добруджа; желае ли да се възвърне въ Добруджа.

Свѣдѣнията трѣбва да бѣдатъ писани и подписани саморъчно, освѣнъ ако лицето е неграмотно, въ който случай неграмотността да се обозначи отъ лицето, което дава свѣдѣнията. Сжитѣ свѣдѣния да даватъ и всички добруджанци, които служатъ въ разнитѣ войсковы части, било като военнослужащи и офицери на дѣйствителна служба, било като такива отъ запаса

Народо-спомогателенъ фондъ „Добруджа“.

с. Саръ-юртъ (Кюстендженско)

Драгинъ Дяковъ 100 лв.; Паунъ Пеневъ 60 лв.; Стоянъ Кондовъ, Марко Петровъ по 50 лв.; Махо Митю Пѣйчевъ, Тодоръ Митю Пѣйчевъ, Господинъ Митевъ, Атанасъ Стоевъ, Митю Люцкановъ, Станю Ивановъ, Юрданъ Кондовъ, Колю Дрουμεвъ по 40 лв.; Митю Пенчевъ Чолаковъ, Иванъ Стояновъ, Митю Пеневъ Джурназовъ по 30 лв.; Пѣю Пенчевъ 25 лв.; Иванъ Пауновъ, Драчо Пауновъ, Стефанъ Петровъ, Иванъ Роговъ, Иванъ Димитровъ, Христо Доновъ, Петъръ Тодоровъ, Дяно Доновъ, Дею Г. Радулъвъ, Костадинъ Колевъ, Колю Колевъ Кашевъ, Колю Драгневъ, Станю Тодоровъ, Дона С. Колева, Георги Колю Драгановъ, Колю Марковъ по 20 лв.; Митю Русевъ 15 лв.; Стоянъ Драгневъ, Марко Атанасовъ, Пеню П. Пѣйчевъ, Маринъ Колевъ, Митю Пенчевъ, Друми Колевъ, Митю Ив. Роговъ, Добри Стояновъ, Стана и Дона Дянови, Станю Андоновъ, Драгинъ Стояновъ, Дямо Пауновъ, Георги Колевъ Марковъ, Тодоръ Николовъ и Мирчо Пенчевъ по 10 лева; Митю Минковъ 7 лв.; Иванъ М. Журналовъ, Цона Сивкова 6 лв.; Стоянъ Пѣйчевъ, Малчу Костадиновъ, Пенчо Костадиновъ, Дямо Атанасовъ, Пеню Пенчевъ, Тошо Георгиевъ, Марко Георгиевъ, Илия Дрουμεвъ, Георги К. Катранджиевъ, Георги Ивановъ, Тодоръ Велевъ, Илия Илиевъ, Колю М. Журналовъ, Върбанъ Жековъ, Илия Кондовъ, Добри Кондовъ, Станю Ивановъ, Георги Митевъ, Георги К. Пенчевъ, Непю Дрουμεвъ, Иванъ Недевъ, Гочо Николовъ, Марко Тодоровъ, Сѣби Минковъ, Велю Юрдановъ, Атанасъ Петровъ, Иванъ Колю Колевъ, Иванъ Девевъ, Иванъ Жековъ, Станю Драгневъ и Ташо Ташевъ по 5 лв.; Василка Недева отъ Тулча, Колю Ташевъ, Петъръ Сивковъ и Тодоръ Нейковъ по 3 лв.; Мария Стоянова 2.50 лв.; Атанасъ Ивановъ, Петъръ М. Поповъ, Станю Михлевъ, Саранди Митевъ, Георги Драгановъ, Драгинъ Колевъ, Тодоръ Танаковъ, Танаъ Люцкановъ, Костадинъ Пеневъ и Върбанъ Стояновъ по 2 лв.; Нодѣлко Димитровъ 1.50 лв. Колю Мариновъ 1 лв.

Всичко лв. . . 1.391.—

Отъ брой 15 лв. . 53.825.10

Всичко лв. . 55.216.10

Бунтове, конспирации и шпионажъ, придружени съ системна изпушания, практикувани подъ страха на тия прѣсѣдвания“.

Това е балансътъ на ромънското управление въ Добруджа и краятъ на тоя терористиченъ режимъ се завършва съ отвлѣчане, като шпиони и заложници, на повече отъ 15000 души добруджанци, старци, жени, децата и дѣца синоветѣ и братата, на които Ромъния зема за пушечно мѣсо, мѣсто за войници, повикани да ващицаватъ своята родина. — Свѣрхъ това, при отстраняване на ромънскитѣ войски отъ Добруджа, по запозѣдъ и внушение на своитѣ началници, тѣ се прѣдаваха на сѣкъ, пожаръ и насилствени обезчестявания. Ромънскитѣ звѣрства въ Добричъ, Балджа, тутраканскитѣ окопи, селата Каралевъ, Кокарджа, Рахово, Вабобо, Сливно-поле, ще останатъ за винаги незабравими кървави паметници за бездната, която Добруджа откри между българи и ромъни.

Тая бездна Ромъния грижливо готви и прокопа прѣзъ врѣме на своето владѣние надъ Добруджа, като отъ момента на завземането ѝ, почна да бултира по всички направления въ своя народъ непримирима злоба сирѣмъ България и българския народъ, като единствено срѣдство да запази Добруджа отъ български асирации, които на всѣкъ прѣслѣдвахъ психиката на ромънскитѣ държавници.

тически права и се управлява отъ специаленъ организески уставъ на окупирана областъ отъ 1880 год. На 1909 год., подъ моралното давление на турския хурьетъ за Македония и анексията на Босна и Херцеговина, тя дава частични политически права само на кинга, безъ съотвѣтнитѣ свободи за упражнението имъ, при запазване на организеския уставъ отъ 1880 год., и на административната диктатура, подъ която този уставъ постави Добруджа. И до сега не съществуваша законодателенъ ромънски актъ, съ който да приравнява и да обединява въ конституционно отношение Добруджа съ Ромъния; а до прогонването и напушането на ромънскитѣ власти и войски отъ Добруджа. Добруджанецътъ не бѣ признаванъ за пълноправенъ „ромънски“ гражданинъ, а само за локаленъ „добруджански гражданинъ“ безъ всѣкакви права на такъвъ въ самата Ромъния, по отношение на която, по собственитѣ на Ромъния закони той, бѣше и сѣ остана чужденецъ.

Това бѣ по-малко отъ правата, които Турция признаваше на своята рай.

Въ това положение на нѣщата настана краятъ на ромънското владѣние въ Добруджа.

К р а й.

(Списък № 17).

М а р т и р о л о г ъ

на българите и турците—добруджански граждани, които ромъните сж отвлѣкли като заложници и държатъ за-
творени въ салхани, затвори и открити плѣннически лагери при специаленъ мъчителски режимъ.

Продължение отъ брой 16.

гр. Добричъ

224 Ибраимъ Абдулганиевъ
225 Махмедъ А. Алиевъ
226 Семо Димовъ
227 Стоянъ Пенчевъ
228 Петъръ Продановъ
229 Стоянъ Жолевъ
230 Четинъ Османовъ
231 Киркоръ Г. Абаджиянъ 30 г.
232 Хюсеинъ Ибисевъ
233 Али Реджебовъ
234 Хасанъ Аптуловъ
235 Рахимъ Ибраимовъ
236 Джахилъ Исмаиловъ
237 Тончи А. Мустафовъ
238 Шерифъ Хасановъ
239 Кадиръ Хасановъ
240 Яша Арифовъ
241 Марко Тодоровъ
242 Никола Василевъ
243 Халилъ Мехмедовъ
244 Христо Костовъ
245 Коста Тодоровъ
246 Арменянъ Гаспариянъ
247 Али Бекировъ
248 Муса Х. Х. Мурадовъ
249 Садула Мурадовъ
250 Станю Д. Дюлгеровъ
251 Исмаилъ Хасановъ
252 Мамбетъ Велиевъ
253 Иванъ Христовъ
254 Или Георгиевъ
255 Димитъръ А. Кирячиевъ
256 Тагоръ Астарджиянъ
257 Фридрихъ Йохановъ
258 Абдихаъ Мурадовъ
259 Тодоръ Тиневъ
260 Авифъ Ахмедовъ
261 Али Т. Мустафовъ
262 Еминъ Джелиловъ
263 Яхя Хасановъ
264 Минчо Стефановъ

265 Джанаръ Нурмовъ
266 Али Реджебовъ
267 Мехмедъ Хюсеиновъ
268 Юрданъ Д. Приховъ 27 г.
269 Трифонъ Д. Приховъ 30 г.
270 Рафаилъ Велиевъ
271 Михаилъ Сотировъ
272 Тодоръ Димитровъ
273 Димитъръ Тодоровъ
274 Тодоръ Петровъ
275 Сава Желѣзковъ
276 Кадиръ Джелиловъ
277 Марко Кумуджиянъ
278 Якубъ Мехмедовъ
279 Цоне Колевъ
280 Мехмедъ С. Хюсеиновъ
281 Драгинъ Ганчевъ
282 Михаилъ Цвѣтковъ
283 Стефанъ Дженовъ
284 Тодоръ Вълковъ
285 Стою Желѣзковъ
286 Желѣзко Михайловъ
287 Михаилъ Тодоровъ
288 Атанасъ Тодоровъ
289 Хюсеинъ В. Куртовъ
290 Петъръ Пенковъ
291 Стефанъ Тод. Вълковъ 17 г.
292 Тодоръ П. Цоковъ 50 г.
293 Петъръ П. Сапунджиевъ 25 г.
294 Ахмедъ А. Османовъ
295 Акифъ Бариевъ
296 Слави Дяковъ
297 Мехмедъ Ахмедовъ
298 Бари Ахмедовъ
299 Андрей Ивановъ
300 Сюлиманъ Т. Исмаиловъ
301 Хюсеинъ Джелиловъ
302 Мизанъ Райковъ
303 Петко Влчевъ 21 г.
304 Коста Тодоровъ
305 Османъ Ахмедовъ 45 г.
306 Вели Исмаиловъ
307 Андраникъ А. Лалевъ 35 г.
308 Мамбетъ Алиевъ

309 Хюсеинъ Мустафовъ
310 Исмаилъ Мустафовъ
311 Дончо Атанасовъ
312 Велия Болатовъ
313 Или Маричевъ
314 Мурадъ Арапъ
215 Саркисъ Арапъ
216 Тодоръ Р. Сърмаджиевъ
317 Господинъ Ивановъ 29 г.
318 Микаелъ Насиновъ 36 г.
319 Мехмедъ Хасановъ 30 г.
320 Шюври Ахмедовъ 35 г.
321 Али Хасановъ 58 г.
322 Сюлиманъ Ибраимовъ 21 г.
323 Стефанъ П. Кюртиновъ 50 г.
324 Риза Абибула 30 г.
325 Исмаилъ Ахмедовъ 17 г.
326 Агостъ Мурадинъ
327 Аракевъ Мурадинъ
328 Раниъ Али Рамадановъ 20 г.
329 Халилъ Аптуловъ 27 г.
330 Ахмедъ Х. Османовъ 30 г.
331 Мустафа Ахмедовъ 10 г.
332 Халилъ Назифовъ
333 Радилъ Юрдановъ 22 г.
334 Петъръ Калчевъ 35 г.
335 Христо Ганевъ 16 г.
336 Христо Вълчевъ 15 г.
337 Паско Вълчевъ 30 г.
338 Димитъръ Вълчевъ 40 г.
339 Александрина Антонова 55 г.
340 Пеню Петровъ 60 г.
341 Райчо Радевъ 47 г.
342 Борисъ Кобуровъ 43 г.
343 Сабъ Шенабевъ 45 г.
344 Леонидъ Ликовъ 40 г.
345 Колю Козаровъ 40 г.
346 Иванъ Балкански 30 г.
347 Иса Сюлимановъ 10 г.
348 Вълчо В. Чуларовъ 58 г.
349 Саркисъ Саркисянъ 20 г.
350 Раниъ Алиевъ 20 г.
351 Али Мехмедовъ 21 г.
352 Нисимъ Сол. Ишенизи 34 г.

353 Георги Рачевъ 30 г.
354 Или Димовъ 18 г.
355 Мустафа Казалиевъ 25 г.
356 Сюлиманъ Казалиевъ 39 г.
357 Доринъ Казалиевъ 38 г.
358 Демиръ Казалиевъ 22 г.
359 Овалесъ Назарилъ 28 г.
360 Христо Маноловъ 65 г.
361 Тахиръ Алиевъ 55 г.
362 Борисъ Янковъ 18 г.
363 Иванъ С. Тузларовъ 35 г.
364 Петко Кънчевъ 60 г.
365 Исмаилъ Ибраимовъ 25 г.
366 Байчо Цаневъ 55 г.
367 Петъръ К. Казаковъ 17 г.
368 Миню Петровъ 75 г.
369 Расимъ Исмаиловъ 16 г.
370 Садикъ Рашидовъ 50 г.
371 Коринъ Селимовъ 40 г.
372 Мустафа Алиевъ 30 г.
373 Колю П. Бошковъ 30 г.
374 Гале Д. Пешливановъ 29 г.
375 Мехмедъ Мемисовъ 29 г.
376 Христо Йовчевъ 40 г.
377 Стефанъ Атанасовъ 19 г.
378 Димитъръ Атанасовъ 34 г.
379 Георги Атанасовъ 34 г.
380 Никола Костовъ 40 г.
381 Миню Тодоровъ 35 г.
382 Халилъ Мехмедовъ 17 г.
383 Сава С. Даневъ 70 г.
384 Христо Колевъ 80 г.
385 Молла Халиловъ 55 г.
386 Георги Поповъ 17 г.
387 Исмаилъ Реджебовъ 50 г.
388 Тодоръ Жековъ 26 г.
389 Кадиръ Джелиловъ 20 г.
390 Иса Хасановъ 24 г.
391 Х. Ибраимъ Кочакъ 70 г.
392 Гарабетъ Паносъ 16 г.
393 Маргелъ Гарабедовъ 32 г.
394 Тодоръ Тошевъ 40 г.
395 Стефанъ Н. Щеревъ 32 г.
396 Дервизъ Хюсеиновъ 20 г.

Забѣлка. Умоляватъ се всички общини и частни лица, които забѣлжатъ грѣшки и оmissions въ списъците да ги съобщаватъ въ редакцията.

О Б Я В Л Е Н И Я

ВЪ КНИЖАРНИЦАТА

„ХРИСТО БОТЕВЪ“ ВЪ ВАРНА, ул. „Ц. БОРИСЪ“
ПОСТОЯННО ПРИСТИГАТЪ И СЕ НАМИРАТЪ:

Илюстровани картички отъ разни художествени галерии
отъ по 10, 15 и 20 стот. На войници, които зематъ въ
повече, се прави особна отстъпка.

Художествени картини отъ най-извѣстни художествени
галерии, които струватъ отъ 50 ст. до 10 лв. една. На
порцеланови и шифовани вази и статуи отъ най-пър-
витъ фабрики въ Германия и Австрия.

Всички канцеларски и ученишки потреби; български
и руски учебници и книги за четене; читанки, смѣ-
танки и отечествовѣдния, които продаватъ
съ 30% отстъпка.

Обръщамъ вниманието на интересующитъ, че картич-
ки, картини, статуи, вази и другитъ дреболии
се получаватъ направо отъ странство, подбрани на
самото мѣсто отъ особено лице, изпратено специално
за тази цѣль.

Заинтересовани за печатница и книгоиздательство, могатъ
да се обрънатъ съ запитване къмъ книжарницата ми.
Намира се за продажъ голѣма печатарска машина и
американска съ комплексъ букви и украшения. Както ма-
шинитъ, тъй и буквитъ сж почти нови, неупотребявани.
Книгоиздательството се състои отъ 15 голѣми и малки ма-
шини съ принадлежноститъ имъ.

9—10 Съ почта: Н. П. Икономовъ.

ТУЛЧАНСКА СВЪЩАРНИЦА ВЪ БАБАДАГЪ

на ИВАНЪ ИВАНОВЪ

продава всички видове черковни свѣщи

7—10

КНИЖЕНЪ СКЛАДЪ

при

ВОЕННАТА ПЕЧАТНИЦА ВЪ ГР. БАБАДАГЪ

ВЪ СКЛАДА СЕ ПРОДАВАТЪ СЛѢДНИТЪ
КНИГИ И КАРТИНИ:

I. Учебници.

1. Букваръ и първа читанка отъ Ив. Самарджиевъ лв. 0.80
2. Букваръ и първа читанка отъ Н. Дончевъ и М. Влайковъ 1.00
3. Читанка за II отдѣл, отъ Г. Балтаджиевъ 0.80
4. Читанка за III отдѣл, отъ сѣщия авторъ 0.80
5. Читанка за II отдѣл, отъ М. и Т. Влайкови 0.80
6. Читанка за III отдѣл, отъ сѣщия 0.90
7. Отечествознание за III отдѣл, отъ Алекс. Йордановъ и Ефр. Ивановъ 0.70
8. Отечествознание за III отдѣл, отъ Д. Чолаковъ 0.50
9. Отечествознание за IV отдѣл, отъ сѣщия 0.80
10. Български упражнения за II отдѣлене отъ К. Карагюзевъ и Н. Н. Петковъ 0.50
11. Българска история за III прогимн. класъ отъ Г. Баждаровъ 2.00

II. Ръководства за учители.

1. Практиката на първа учебна год. отъ Д-ръ В. Мановъ и Ив. Кръстевъ 3.00
2. Практиката на първа втората учебна год. отъ сѣщия автори Часть I и II 2.00
3. Сборникъ за дѣтски забавления томъ I и II 3.00
4. Вечеринки и утрѣ отъ Ив. Ст. Андрейчинъ 3.00

III. Карти и картини.

1. Листъ на Н. В. Царя № 1 3.00
2. Листъ на Н. В. Царя № 2 3.00
3. Царъ Аспарухъ 2.20
4. Христо Ботевъ 2.50

5. Иларионъ Макариополски 2.50
 6. Петко Славейковъ 2.50
 7. Василь Левски 2.50
 8. С. Раковски 2.50
 9. Л. Карагюзевъ 2.50
 10. Хаджи Димитъръ 2.50
 11. В. Г. Апридовъ 2.50
 12. Константинъ Миладиновъ 2.50
 13. Историческа карта на България съ лико-
ветъ на бълг. царе отъ В. Антоновъ 6.00
- Стѣпни и джобни календари, тетрадки, моливи, илю-
стровани пощенски карти, платъ за знамена, трико-
лни ленти за ученици и ученички
- Всички канцеларски и ученически потреби.

ВАЖНО ЗА КЮСТЕНДЖАНЦИ!

ВЪСТНИКАРСКАТА АГЕНЦИЯ

на **Василь Петровъ въ гр. Кюстенджикъ**

срѣщу „Грандъ хотелъ“

приема реклами, обявления, годишни и свадбени из-
вѣстия, сирѣчни вѣсти, панахики, благодарности и др.
за в. „ДОБРУДЖА“

и всички други софийски съобщения
съ най износни цѣни.

4—4 Съ почта: Василь Петровъ.

ИВАНЪ Ж. ИВАНОВЪ — БАБАДАГЪ

Настоятелъ на всички български вѣстници,

СКЛАДЪ

на канцеларска хартия и ученички потреби

и РАЗНИ ЖЕЛѢЗАРСКИ СТОКИ

13—20